

IPM in grasland & groenbemesters: plan van aanpak

Probleemanalyse

Wat: veel boeren gebruiken glyfosaat voor de in-/onderwerking van grasland en groenbemesters voorafgaand aan herinzaai of volgteelt. Dit gebruik is niet altijd conform de principes van IPM (integrated pest management) en leidt bovendien tot maatschappelijke onrust.

Waarom: er zijn een aantal factoren van invloed op de keuze van boeren voor gebruik van glyfosaat:

- Kennis: toepassing glyfosaat is relatief eenvoudig. Alternatieve maatregelen zijn niet altijd algemeen bekend en vragen meer kennis, kunde, en/of vakmanschap
- Inpasbaarheid: de mogelijkheid en keuze voor alternatieve maatregelen hangt samen met het teeltsysteem. (bijv. niet-kerende grondbewerking)
- Effectiviteit: onvoldoende vertrouwen dat niet-chemische maatregelen goed werken
- Arbeid / kosten: glyfosaat is relatief goedkoop, alternatieve maatregelen vragen vaak meer arbeid
- Wetgeving: (potentiële) beleidskeuzes, bijv. verplichting vanggewas en predikaat 'blijvend grasland'
- Milieu impact: alternatieve, niet-chemische maatregelen zijn niet onbetwist duurzamer, zeker als andere criteria zoals biodiversiteit en bodemkwaliteit meegewogen worden.

Wie: in de aanpak spelen de volgende partijen een belangrijke rol:

- Boeren / tuinders: primair verantwoordelijk voor de keuzes in hun gewas
- Loonwerkers: belangrijke uitvoerende rol in bewerking van grasland (en groenbemesters?); boeren laten de besluitvorming soms aan de loonwerker over;
- Adviseurs / distributeurs / afnemers -> adviserende rol
- Onderwijs en onderzoek (kennis, scholing)
- Overheid: faciliterend beleid

Aanpak

Doel: boeren & tuinders passen de principes van IPM toe in de teelt van groenbemesters en het beheer van grasland

Tussendoelen:

- Eind 2019: eenduidig IPM stappenplan beschikbaar
- 2020: nagenoeg alle telers maken een bewuste afweging t.a.v. chemische of niet-chemische onderwerking van groenbemesters of grasland
- 2021: nagenoeg alle telers zijn bekend met de principes van IPM in de teelt van grasland en groenbemesters
- 2025: nagenoeg alle telers passen de principes van IPM toe in de teelt van groenbemesters

Acties

2019: ontwikkeling IPM stappenplan met beslisboom, creëren breed draagvlak.

- uitwerking 1^e concept (reeds gedaan, zie bijlage)
- nadere verdieping / uitwerking -> expert-workshop organiseren?

- Identificeren kennisvragen -> adresseren bij kennispartijen
- Ontwikkeling ondersteunende beslisboom o.b.v. definitief stappenplan -> handzame tool voor telers (bijv. poster)
- Stakeholdercommitment -> aanhaken stakeholderpartijen vanaf het begin
- Draagvlak creëren in sector -> eenduidige boodschap, communiceren via div. kanalen

2020: uitrol stappenplan naar praktijk, focus op bewustwording & 'quick wins'

- Stappenplan / beslisboom integreren in relevante documentatie / bronnen / advies
- Wegnemen belemmerende regelgeving en/of percepties daaromtrent
- IPM werkwijze consequent doorvoeren in onderzoek / praktijkproeven
- IPM werkwijze consequent doorvoeren in curriculum agrarisch onderwijs
- Demolocaties inrichten t.b.v. uitdragen effectiviteit alternatieve maatregelen
- Communicatie-campagne gericht op laagdrempelige / korte-termijn maatregelen (bijv. bewerken lopende teelten groenbemesters / bestaand grasland)
- Smitlicentiebijeenkomsten over IPM in grasland & groenbemesters
- Evaluatie onder boeren & tuinders -> storytelling over positieve ervaringen, inventariseren knelpunten en vragen
- Actualisatie stappenplan o.b.v. nieuw beschikbare kennis en inzichten

2021 e.v.: uitrol stappenplan naar praktijk, focus op structurele integratie in bedrijfsvoering

- Voortzetting activiteiten die in 2020 in gang zijn gezet
- Communicatie-campagne verschuiven naar complexere maatregelen / teeltstrategie
- Lancering adviestool groenbemesters (verwacht product uit lopend PPS project)
- Gerichte aanpak geïdentificeerde knelpunten en vragen
- Actualisatie stappenplan o.b.v. nieuw beschikbare kennis en inzichten

Benodigde capaciteit en middelen

...